نشریه فرهنگ و ارتقای سلامت فرهنگستان علوم پزشکی
دوره هفتم، بهار ۱۴۰۲، شماره اول، صفحات ۸۹ تا ۹۷

پژوهشی

تأثیر پولشویی بر سلامت رشد اقتصادی در ایران*

پرستو حاتمیان[۱]، کیومرث سهیلی*[۲]، دکتر شهرام فتاحی[۳]

۱. دانش‌آموخته کارشناسی ارشد علوم اقتصادی، گرایش توسعه اقتصادی و برنامه‌ریزی، دانشگاه رازی، کرمانشاه، ایران
۲. *نویسنده مسئول: دانشیار، گروه اقتصاد، دانشگاه رازی، کرمانشاه، ایران، ksohaili@razi.ac.ir
۳. دانشیار، گروه اقتصاد، دانشگاه رازی، کرمانشاه، ایران

دریافت مقاله: ۱۴۰۱/۱۰/۱۸ پذیرش مقاله: ۱۴۰۲/۰۳/۰۶

چکیده

زمینه و هدف: از آنجایی که رسیدن به رشد اقتصادی با ثبات از اهداف مهم اقتصادی هر کشور محسوب می‌شود و پولشویی نیز به عنوان یک عامل منفی نقش مخربی بر بی‌ثباتی اقتصادی دارد، بنابراین پژوهش حاضر با هدف تأثیر پولشویی بر سلامت رشد اقتصادی در ایران انجام شد.

روش: در مطالعه حاضر برای بررسی ارتباط بین متغیر پولشویی و رشد اقتصادی در ایران طی دوره زمانی ۱۳۶۵-۱۳۹۸ از یک مدل خود توضیحی با وقفه‌های توزیعیARDL استفاده شده است، اطلاعات و آمار مورد نیاز در این مطالعه از وبگاه بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و مرکز آمار اقتباس شد، همچنین از مقدار کشفیات مواد مخدر به عنوان سازه پولشویی و از درصد تغییرات تولید ناخالص داخلی به عنوان شاخص اندازه‌گیری رشد اقتصادی استفاده شده است.

یافته‌ها: یافته‌های حاصل از تخمین نشان می‌دهد که بین متغیرهای مستقل مدل با متغیر وابسته رشد اقتصادی رابطه‌ی معناداری وجود دارد. بدین معنا که بین متغیر مستقل پولشویی و متغیر وابسته‌ی رشد اقتصادی یک رابطه‌ی منفی و معنادار برقرار است.

نتیجه‌گیری: در نهایت نتیجه اینکه افزایش پولشویی بر عملکرد اقتصاد کلان اثر منفی دارد به‌طوری‌که گسترش آن تولید ناخالص داخلی را کم می‌کند، بدین معنی که هر چقدر شستشوی پول کثیف از طریق کسب از راه قاچاق بیشتر باشد تأثیر منفی بر روی رشد مثبت اقتصادی بر جای خواهد گذاشت.

کلیدواژه‌ها: ایران، پول‌شویی، رشد اقتصادی

مقدمه

از مهمترین اهداف کلان در هر نظام اقتصادی دست‌یابی به رشد و سلامت اقتصادی باثبات و ماندگار است؛ چراکه از یک طرف، رشد اقتصادی در پیشرفت جوامع تأثیر بسیار مهم و حیاتی دارد و از مهمترین مولفه‌های توسعه یافتگی و سلامت هر جامعه محسوب می‌شود. از طرفی دیگر، رشد اقتصادی موجب توزیع بهینه درآمد و عدالت اقتصادی می‌شود(۱). ادبیات رشد اقتصادی نشان می‌دهد عوامل گوناگونی با رشد و سلامت اقتصادی در ارتباط است که برخی از آنها موجب ثبات رشد اقتصادی می‌شوند و برخی دیگر برعکس منجر به بی‌ثباتی آن خواهند شد. یکی از مهم‌ترین اهداف نظام‌های دنیا، ارتقای وضعیت سلامت اقتصادی جامعه است که اقتصاددانان و صاحب‌نظران کشورهای مختلف به دنبال تحقق این مسئله هستند.

یکی از عوامل مهمی که در بلندمدت بر رشد و سلامت اقتصادی تأثیر منفی بر جای می‌گذارد، پولشویی است (۲-۳). پولشویی از مهمترین چالش‌های مرتبط با رشد اقتصادی، به ویژه در کشورهای در حال توسعه محسوب می‌شود. به گونه‌ای که این عوامل تأثیر نامطلوبی بر فرآیند رشد اقتصادی دارند. پولشویی برای توصیف فرآیندی به کار می‌رود که در آن عواید حاصل از فعالیت‌های مجرمانه و غیرقانونی در مجاری قانونی قرار می‌گیرد و طی روندی، تطهیر و پاک می‌شود. به عبارت دیگر پولشویی، فرآیندی است که در آن شکل، مبدأ، مشخصات، افراد ذی نفع و منشأ وجوه کثیف تغییر می‌کند و به‌گونه‌ای تصور می‌شود که این وجوه و عواید از منابع قانونی سرچشمه گرفته است. پولشویی عبارت است از تلاش برای تغییر شکل عواید حاصل از فعالیت‌های مجرمانه با هدف پنهان‌سازی اصل وجوه نقد یا مقدار، منشأ و مالکیت آن به منظور گریز از شناسایی و پیگرد فعالیت‌های مجرمانه یا

*مقاله حاضر برگرفته از پایانامه کارشناسی ارشد نویسنده اول با نظارت استاد راهنما دکتر کیومرث سهیلی است که در خرداد ماه ۱۴۰۱ در گروه اقتصاد، دانشکده علوم اجتماعی اقتصاد و کارآفرینی، دانشگاه رازی کرمانشاه از آن دفاع شده است.

[Downloaded from ijhp.ir on 2026-11-21]

[DOI: 10.22034/7.1.13]

شواهد فعالیت‌های غیرقانونی به بیان ساده‌تر، پولشویی سبب می‌شود وجوه به دست آمده از منابع غیرقانونی، در مصارف قانونی به کار گرفته شود. پیامدهای منفی پولشویی و اثر نامطلوب آن بر رشد و توسعه اقتصادی، کشورها و دولت‌ها را مجبور به تدوین قوانین ضدپولشویی کرده است که از جمله مهمترین آن به قانون اصلاح پولشویی (۱۳۹۷) در ایران می‌توان اشاره کرد. حجم بالای فعالیت‌های غیرقانونی و تأثیر آن در اقتصاد ایران به‌خصوص در دهه‌های اخیر منجر به تطهیر پول ناشی از فعالیت‌های مجرمانه می‌شود (۴). امروزه پولشویی به دلیل رشد چشمگیر جرائم و اعمال خلاف در سطح جهان رشد زیادی داشته است به طوری که به یکی از مشکلات مهم اقتصاد جهانی تبدیل شده و رشد و توسعه اقتصاد جهانی را تهدید می‌کند. مهمترین اثر منفی پولشویی، تهدید اقتصاد ملی و اجرایی نشدن سیاست‌های اقتصادی و اجتماعی است. همچنین به طور غیرمستقیم از اطمینان و اعتماد به بازار و ساز وکارهای آن می‌کاهد (۵).

ازاین‌رو، پولشویی به عنوان یک فعالیت غیرقانونی از کانال‌های مختلف، عملکرد بخش حقیقی اقتصاد و سلامت اقتصادی کشورها را تحت تأثیر قرار می دهد و جامعه را بیش از پیش متضرر می‌کند. این پدیده بهره‌وری عوامل تولید در بازار قانونی را کاهش می‌دهد و از این جهت موجب تغییر مسیر سرمایه از بازار قانونی به فعالیت‌های غیرقانونی می‌شود؛ در نتیجه آن انگیزه کارآفرینان برای انجام فعالیت‌های مولد اقتصادی تخریب می شود. اثر منفی پولشویی بر فعالیت‌های بخش حقیقی، منابع کشور را به سمت فعالیت‌هایی با کارایی کمتر سوق می‌دهد که این مسئله پیامدهایی مثل تحریف نرخ‌های ارز، نرخ‌های تورم بالا و در نهایت کاهش رشد اقتصادی کشور را به همراه دارد.

مبنای نظری تحقیق

براساس تعریف سازمان بین‌المللی پلیس کیفری، پولشویی عبارت است از هر نوع عمل یا اقدامی برای مخفی کردن یا تغییر هویت عواید نامشروع به طوری که وانمود شود این عواید از منابع و اعمال قانونی سرچشمه گرفته است. چنین استنباط می‌شود که در تعریف پولشویی در سطح جهانی سه بعد عمل، آگاهی و هدف مورد توافق است، به این صورت که پولشویی با آگاهی از این مسئله که دارایی نامبرده از یک یا چند نوع فعالیت خلاف قانون حاصل شده و با هدف پنهان‌سازی منابع نامشروع دارایی کسب شده یا کمک به شخص مجرم، در گریز از افشای فعالیت‌های وی، اقدام به تصرف، استفاده و تبدیل، اختفای عناصر حقیقی دارایی یا ارائه مشاوره می‌کند (۶). پولشویی تأثیر منفی بر روی رشد اقتصادی دارد. حرکت سرمایه‌ها و درآمدها به سمت خرید اشیاء لوکس و نیز خرید اوراق قرضه بدون ریسک و اجتناب از سرمایه‌گذاری‌های مولد موجب می‌شود که رشد اقتصادی کاهش یابد (۷). هنگامی که یک صنعت یا سرمایه‌گذاری خاص دیگر برای پولشویان جذاب نباشد، آنها به‌سادگی آن صنعت را رها کرده و به طور بالقوه باعث فروپاشی این بخش و آسیب جدی به اقتصاد مربوطه خواهند شد (۸). علاوه بر این از طریق اثر مخرب بر نهادهای مالی، که برای رشد اقتصادی مهم هستند، همچنین از طریق انحراف در تخصیص منابع، می تواند به رشد اقتصادی آسیب برساند (۹). پولشویی در صورتی که باعث افزایش درآمد قشر پرمصرف که توجه چندانی به پس‌انداز ندارند و کاهش درآمد افرادی که معتقد به پس‌انداز هستند، شود و میل به سرمایه گذاری را از سرمایه گذاری‌های با ریسک کم و شفافیت بالا به سرمایه‌گذاری‌های کم‌کیفیت پرریسک سوق دهد، رشد اقتصادی، آثار منفی بیشتری را تجربه خواهد کرد؛ به عنوان مثال، شواهدی وجود دارد که نشان می‌دهد در آمریکا فرار مالیاتی بیشتر در درآمدهای ناشی از فعالیت‌های پرریسک غیرشرکتی تمرکز یافته است(۱۰). پولشویی همان گونه که در بالا ذکر شد موجب کاهش تولید از طریق سوق دادن سرمایه‌ها ازبخش‌های با کارایی و ریسک بالا مانند صنعت پوشاک، دارو و .... به سمت صنایع با کارایی و ریسک پایین مانند اشیا هنری و لوکس می‌شود. این امر کاهش تولید، درآمد و اشتغال را در پی خواهد داشت. در نتیجه گسترش پولشویی، بازارهای مالی به‌تدریج فاسد می‌شوند، اعتماد عمومی به سیستم‌های مالی بین‌المللی کاهش می‌یابد و در نهایت با افزایش ریسک بازارهای مالی، رشد اقتصادی کاهش خواهد یافت (۲).

پولشویی به‌طورکلی شامل سه مرحله زیر می‌شود:

الف) جای‌گذاری

نخستین مرحله از فرآیند پولشویی، جای‌گذاری یا تزریق عواید حاصل از فعالیت‌های مجرمان به شبکه مالی رسمی با هدف تبدیل عواید مزبور از حالت نقدی به ابزارهای (دارایی‌های) مالی است. جای‌گذاری عواید حاصل از جرم، ممکن است با تقسیم وجوه کلان به وجوه خرد که واکنش و حساسیت چندانی را برنمی‌انگیزد و سپرده‌گذاری آن‌ها در بانک‌های داخلی یا دیگر مؤسسات مالی رسمی و غیررسمی انجام می‌شود یا برای سپرده‌گذاری در موسسات مالی خارجی ماورای مرزها، انتقال داده شود و یا برای خرید کالاهای باارزشی مانند آثار هنری، هواپیما، فلزات و سنگ‌های قیمتی، به کار رود (۵).

ب) لایه چینی

این مرحله از راه جداسازی عواید حاصل از فعالیت‌های مجرمانه از منشأ اصلی آن صورت می‌گیرد. مرحله لایه چینی به منظور ایجاد ابهام در فرآیند حسابرسی و مجهول ماندن هویت طرف‌های اصلی معامله و ناممکن ساختن ردگیری منشأ عواید مزبور، انجام می‌شود. این مرحله ممکن است شامل معاملاتی مانند: انتقال تلگرافی سپرده، تبدیل سپرده به اسناد پولی (اوراق بهادار، سهام سرمایه‌ای، چک‌های مسافرتی)، خرید مجدد کالاهای

[Downloaded from ijhp.ir on 2026-11-21]

[DOI: 10.22034/7.1.13]

بـا ارزش و اسـناد پـولی و سـرمایه‌گـذاری آنهـا در معـاملات ملکـی و موسسـه‌هـای قـانونی بـه‌ویـژه در صـنایع تفریحـی و جهـانگردی باشـد. شرکت‌های پوششی که به‌طورمعمول در کشـورهایی بـا شـرایط مالیـاتی مناسب به ثبت می‌رسند، ابزاری متداول در مرحله لایه چینـی بـه شـمار می‌روند. این شرکت‌ها که مدیران آنها اغلـب وکـلای محلـی هسـتند و از جانب موکلان ایفای نقش می‌کنند، با اتکا به قوانین رازداری بانکی و امتیاز وکیل - موکل از افشای اطلاعات مالکـان شـرکت‌هـای مزبـور خـودداری می‌ورزند (۱۱).

پ) یکپارچه‌سازی

آخرین مرحله در فرآیند پولشویی، یکپارچـه‌سـازی یـا فـراهم‌سـازی ظاهری مشروع و تـوجیهی قـانونی بـرای عوایـد حاصـل از فعالیـت‌هـای مجرمانه است. چنانچه مرحله لایه‌چینی بـا موفقیـت انجـام شـود، عوایـد شسته شده با استفاده از طرح‌های یکپارچه‌سازی، به نحـوی وارد جریـان اصلی نظام اقتصادی می‌شود که با بازگشت به نظام مالی، وجـوه، شـکل و ظاهری قانونی به خود می‌گیرد. در این مرحلـه، وجـوه انباشـته شـده در لایه‌های مختلف، صرف خرید دارایی‌های قانونی می‌شود و با ورود به نظام رسمی مالی و اقتصادی بـا سـایر دارایـی‌هـا در نظـام اقتصـادی همگـون می‌شود. در پایان این مرحله، تمایز دارایی‌های قانونی از غیرقانونی بسـیار دشوار خواهد بود. مرحله یکپارچـه‌سـازی ممکـن اسـت راه و روش‌هـای متعددی ماننـد: اسـتفاده از شـرکت‌هـای پوششـی بـرای اعطـای وام یـا سپرده‌گذاری در مؤسسه‌های مالی خارجی به عنوان وثیقه تـأمینی بـرای وام‌های داخلی صورت گیرد. جعل حواله کالای فروخته شده بـه خـارج از مرزها، از دیگر روش‌های معمول در انجام این مرحله است (۱۲).

پدیده پولشویی، آثار زیادی بر اقتصاد دارد که از جمله آن‌ها می توان به بی‌ثباتی در اقتصاد، افزایش هزینه‌های دولت و تضعیف امنیت اقتصادی اشاره کرد:

بی‌ثباتی در اقتصاد

به‌طورکلی، پولشویان فعالیت‌هایی را انتخـاب مـی‌کننـد کـه از طبیعـت و ماهیت خاص برخوردار باشد تا بتوانند به آسانی وجوه و سرمایه‌های خـود را از حوزه‌ای به حوزه دیگر منتقل و جابه جا کنند. بدین صورت در هر بخشـی کـه پولشویان وارد مـی‌شـوند، سـازوکار تعـادلی آن بخـش بـرهم مـی‌خـورد و در مجموع نوعی بی‌ثباتی در عرصه‌های اقتصادی کشور ایجاد می‌شـود. اشخاصـی که اقدام به پولشویی می‌کنند، به دنبال کسب سـود از سـرمایه‌گـذاری وجـوه غیرقانونی خود در فعالیت‌های اقتصادی نیسـتند؛ بلکـه هـدف آنهـا نگهـداری اصل وجوه و عوایـد حاصـل از جـرم اسـت. بنـابراین، آنهـا وجـوه خـود را در زمینه‌هایی که برای کشور سـود آور باشـد سـرمایه‌گـذاری نمـی‌کننـد؛ بلکـه سرمایه‌گذاری‌ها تنها برای گمراه کردن رد وجوه غیرقانونی صورت می‌گیرد. بـه عبارت دیگر پولشویان کشور را مکانی برای تطهیر وجوه کثیف خود مـی‌داننـد تا پس از تطهیر به سرعت آن را از کشور خارج سازند. این جهت‌گیـری وجـوه، در اثر تقاضای واقعی شکل نگرفته؛ بلکه از منافع کوتاه مـدت پولشـویان ناشـی شده است. بنابراین، به محض اینکه بخش‌های مزبـور خاصـیت خـود را بـرای پولشویان از دست بدهند، آنهـا سـرمایه‌هـای خـود را از آن بخـش‌هـا خـارج می‌کنند و خروج سرمایه خسارت جبران ناپذیری به بخش‌های یاد شـده و در نهایت کل اقتصاد وارد می‌کند (۱۳).

افزایش هزینه‌های دولت

پولشویی، موجب افزایش هزینه‌های بخش دولتی می‌شود. هزینـه‌هـای مربوط به ایجاد فضای امن برای مرزهای کشور (به‌ویژه کشورهایی که دارای مساحت پهناور و مرزهای طولانی با همسـایگان خـود هسـتند)، مبـارزه بـا قاچاق کالا، مبـارزه بـا آثـار زیانبـار و تخریبـی جعـل، ارتشـا و موادمخـدر، هزینه‌های دولتی مربوط به محاکم و دادگاه‌های رسـیدگی کننـده بـه ایـن جرایم، جنبه‌های کیفری و زندان‌ها و ...، از جمله هزینه‌های دولتـی در ایـن زمینه محسوب می‌شود. از آنجایی که پولشویی سبب برهم خـوردن تعـادل بازارها در زمینه قیمت‌ها، نـرخ تـورم، نـرخ سـود بـانکی، و ایجـاد تغییـرات غیرموجه در عرضه و تقاضای پول و ... می‌شود، تصمیم‌گیـری‌هـای جبرانـی دولت برای پرداخت مابه‌التفاوت نرخ سود تسهیلات بانکی، اعطای یارانـه‌هـا، قیمت‌های تضمینی، هزینه‌های مربوط به اشتغال، افزایش بیمه‌های بیکـاری و غیره از جمله هزینه‌های دیگر پولشویی محسوب می‌شود (۸).

تضعیف امنیت اقتصادی

یکی از مؤلفه‌های امنیت اقتصـادی بـرای سـرمایه‌گـذاران (داخلـی و خارجی)، حفظ حقوق اشخاص از هرگونه تعدی است. به عبارت دیگر، بـه رسمیت شناختن مالکیت اشخاص و تضمین اجـرای قراردادهـا از اصـول اولیـه امنیـت اقتصـادی بـه شـمار مـی‌آیـد. همچنـین کـاهش ریسـک سرمایه‌گذاری که مؤلفه دیگر امنیت اقتصادی است، جز با ایجاد شفافیت و حاکمیت قانون، میسر نخواهد شد. پولشـویی و فعالیـت‌هـای مجرمانـه از موانع اصلی امنیت اقتصادی، ایجاد شفافیت مالی و حاکمیت قانون اسـت که زمینه فعالیت‌های تبهکارانه را گسترش و فعالیت‌های سازنده اقتصادی را کاهش می‌دهد. قوانین مبارزه با پولشویی تلاش می‌کند فضـای نـاامنی برای مجرمان فراهم آورد تا آنها نتوانند وجوه کثیف خود را در نظام رسمی کشور تطهیر کنند و به نقاط دیگر جهان انتقال دهند (۱۴).

مروری بر ادبیات موضوع

الف) مطالعات خارجی

- لایزا و میسز (۲۰۱۹) در مطالعه‌ای با هدف بررسی اثـر پولشـویی بـر عملکرد اقتصادی کشورها با ارایه یک مـدل نظـری رشـد همپوشـان

[Downloaded from ijhp.ir on 2026-11-21]

[DOI: 10.22034/7.1.13]

بلندمدت اثرات فعالیت‌های غیرقانونی پولشویی را بررسی کردند، نتایج مطالعه آن‌ها نشان داد که پولشویی در بلندمدت نرخ رشد تراکم سرمایه را کاهش می‌دهد، گرچه اثرات کوتاه مدت آن بر پس انداز بر حسب منشاء پولشویی مبهم ارزیابی می‌شود (۱۵).

- رگاناتی و الیوا (۲۰۱۸) با بهره‌گیری از مدل پانل دیتا، عوامل تعیین‌کننده پولشویی در استان‌های ایتالیا را شناسایی کردند. طبق نتایج این تحقیق عوامل تعیین‌کننده پولشویی در منطق شمالی و جنوبی ایتالیا متفاوتند به نحوی که در مناطق مرکزی شمالی نرخ جرم و جنایات با سطح آموزش رابطه منفی دارد و با شیوع مافیا و فساد رابطه مثبت دارد. در مقابل، رابطه مثبتی بین فعالیت‌های پولشویی و صنعت قمار در مناطق جنوبی وجود دارد (۱۶).
- کاپونو و جیاکالون (۲۰۱۸) در مطالعه‌ای شاخص‌های جدیدی برای اندازه‌گیری و مقایسه جرایم سازمان یافته در کشورهای مختلف معرفی می‌کنند. آنها شاخص‌های نرخ شدت جرم، شاخص جنایت، شاخص اصلاحی جنایت و شاخص مقایسه‌ای جنایت را برای استان‌های ایتالیا طی سال‌های ۲۰۱۶-۲۰۱۱ مقایسه کردند و در نهایت به یک درجه بندی از شاخص‌های جنایت در سطح ملی در کشور مذکور دست یافتند. نتایج آنها نشان داد درجه‌بندی حاصل از چهار شاخص جنایت، خطرناکترین استان‌های ایتالیا را نشان نمی‌دهد؛ بلکه تغییر در زمان جرایم و اثر آنها بر قلمرو خودشان بر اساس نوع متوسط مجازات و جمعیت تعریف می‌شود(۱۷).
- در مطالعات انجام شده مرتبط با موضوع پولشویی، بوچک (۲۰۱۷) در بررسی خود با عنوان «عوامل تعیین‌کننده اقتصاد سایه در مناطق کشور چک» به تخمین اقتصاد سایه طی سال‌های ۲۰۱۴- ۲۰۰۵ با روش شاخص چندگانه-علل چندگانه (MIMIC) پرداخت. وی با در نظر گرفتن متغیرهای نیروی کار، بار مالیاتی و تعداد افرادی که حداقل یک بار محکوم شده‌اند به عنوان تعاریفی از اقتصاد سایه، دریافت که اطراف شهرهای بزرگ به‌ویژه پراگ به‌طور متوسط اقتصاد سایه کوچکتری دارند و در مقابل مناطق مرزی دارای اقتصاد سایه بزرگ‌تری هستند (۱۸).
- ماگرارا (۲۰۱۶)، در مطالعه‌ای به تشریح ارتباط فساد با پولشویی پرداخت؛ به نظر او پولشویی و فساد به‌طور جدایی‌ناپذیری به هم وابسته‌اند. حضور یکی به معنای حضور دیگری نیز هست. مطالعات انجام شده توسط بانک جهانی و بانک توسعه آسیایی این ارتباط و درهم تنیدگی بین پولشویی و فساد را تأیید می‌کند. معمولاً از فساد به منظور تسهیل سایر جرایم مانند قاچاق مواد مخدر، فحشا، قاچاق سلاح‌های کوچک و قاچاق ارز به شکل غیرقانونی بهره‌برداری می‌شود. این افسانه که فساد یک مسئله سیاسی داخلی محدود در مرزهای جغرافیایی کشورها است، از بین رفته است. بنابراین، طراحی اقدامات مبارزه با فساد راهی موثر برای اجرای اقدامات ضد پولشویی(AML) است. فساد و پولشویی در یک محیط با حکمرانی بد، فقدان نهادهای محلی ناظر، سیستم قانونی شکننده و قوانین و حکومت بد رشد می‌یابد. این جرائم آنچنان درهم تنیده‌اند که تفکیک آنها به سهولت امکان‌پذیر نیست (۱۹).
- فرانز (۲۰۱۵) در پژوهشی ضمن معرفی پولشویی، به تشریح چگونگی استفاده از سیستم بانکداری و فعالیت‌های خرده فروشی برای انتقال وجوه نقد غیرقانونی به اقتصاد قانونی پرداخت. او در این مطالعه با معرفی مجرمان یقه سفید به عنوان افرادی که به جرایم اینترنتی، دستکاری بازار، معاملات درونی، و غیره می‌پردازند، معتقد است با پیچیده‌تر شدن جرائم و استفاده از ابزارهای اینترنتی، پولشویی در سال‌های اخیر تحولات زیادی را تجربه کرده است. بنابراین منابع مالی مورد استفاده در پولشویی نه تنها ناشی از فعالیت مجرمان یقه آبی؛ بلکه ناشی از فعالیت‌های پیچیده‌تری مانند جرایم اینترنتی، دستکاری بازار، معاملات درونی و غیره است. به نظر او بازارهای مالی مکانی مناسب برای پولشویی به دلیل تنوع و پیچیدگی ابزارهای مالی، حجم بالا و سرعت اجرای تراکنش و توانایی برای اجرای معاملات در سطح جهانی است (۲۰).
- اشنایدر (۲۰۱۰) در مطالعه‌ای با استفاده از روش شاخص‌های چندگانه - علل چندگانه میزان گردش مالی جرایم سازمان یافته در بیست کشور عضو همکاری و توسعه اقتصادی را ۶۱۴ میلیارد دلار برآورد کرد. وی متغیرهای درآمد سرانه، عملکرد سیستم حقوقی، تعداد فعالیت‌های مجرمانه ناشی از فروش اسلحه، فروش مواد مخدر، تجارت غیرقانونی انسان، محصولات جعلی، کلاهبرداری و جرایم داخلی را به عنوان علل و شاخص‌های میزان پول مصادره شده، پول نقد در جریان و تعداد زندانیان تحت تعقیب قانونی را به عنوان پیامدهای پولشویی در نظر گرفت و در مجموع به یک روند صعودی برای پولشویی در کشورهای تحت بررسی دست یافت (۵).

مطالعات داخلی

- حسینی، نصیری (۱۳۹۹) در پژوهشی که به بررسی اثر پول‌های مجازی بر فرایند پولشویی و ارائه راهکارهای مبارزه با پولشویی از کانال پول‌های مجازی به روش تحلیل محتوای کیفی و با استفاده از تحلیل سلسله مراتبی به مراحل پولشویی پرداختند، نتایج تحلیل محتوا نشان داد که ویژگی‌های پول‌های مجازی منجربه تسهیل پولشویی می‌شود همچنین نتایج تحلیل سلسله مراتبی نشان داد که فرایند پولشویی منجر به افزایش پول مجازی در حاکمیت خواهد شد (۲۱).
- تاجیک و همکاران(۱۳۹۶) به بررسی پولشویی و راه‌های مقابله با آن پرداختند. براساس نتایج این تحقیق، اکتساب پول‌های کثیف و تطهیر آن دارای تبعات منفی بر اقتصاد کشور است. در ایران پول‌های ناشی

[Downloaded from ijhp.ir on 2026-11-21]

[DOI: 10.22034/7.1.13]

از فعالیت‌های مجرمانه نظیر فرارمالیاتی، ارتشاء، اختلاس، قاچاق مواد مخدر و موارد دیگری از این قبیل به دلیل فقدان الزامات قانونی، به سادگی در قالب فعالیت‌های مالی تطهیر ضروری است تا با تصویب قوانین و مقررات لازم و همچنین اتخاذ تدابیر مناسب در جهت مبارزه با تطهیر پول‌های کثیف اقدام شود (۲۲).

- پورسلیمی و همکاران (۱۳۹۵) در مطالعه دیگری تحت عنوان «مدلی نوین برای برآورد حجم پول‌های کثیف در اقتصاد ایران» ضمن بیان چگونگی مدلسازی روابط اقتصادی، الگوریتم جدیدی برای سنجش فساد مالی در ایران معرفی کرده است که مبتنی بر تکنیک‌های ریاضی است. نتایج این تحقیق نشان‌دهنده روند افزایشی حجم پول کثیف در اقتصاد ایران طی سال‌های ۱۳۸۶-۱۳۵۲ است که آثار زیان بار آن، در تمامی حوزه‌های فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و امنیتی به وضوح دیده می‌شود (۲۳).

روش‌ها

در این تحقیق با استفاده از نرم‌افزار Eviews9، و روش رگرسیونی با وقفه توزیعی ARDL که مزیت‌های خاصی در مقایسه با روش‌های دیگر از جمله انگل- گرنجر و جوهانسون- جوسیلیوس دارد، مدل برآورد شده است، از جمله مزیت‌های این روش می‌توان به عدم نیاز به آزمون ریشه واحد، انتخاب وقفه بهینه برای تک تک متغیرهای مدل و کارایی آن در تخمین مدل با نمونه کمتر از ۱۰۰ مشاهده و داده‌های سالانه اشاره کرد. در این روش می‌توان ضرایب کوتاه‌مدت و بلندمدت را تعیین کرد و همچنین برای جمع‌آوری اطلاعات ازروش کتابخانه‌ای استفاده شده است.

معرفی مدل

در پژوهش حاضر از فرم ریاضی زیر استفاده شده است.

LGDPG = f (LML, LGCF, LEMP)

LGDPG معرف لگاریتم رشد اقتصادی، LML لگاریتم پولشویی، LGCF معرف لگاریتم تشکیل سرمایه ثابت ناخالص، LEMP بیانگر لگاریتم تعداد شاغلان

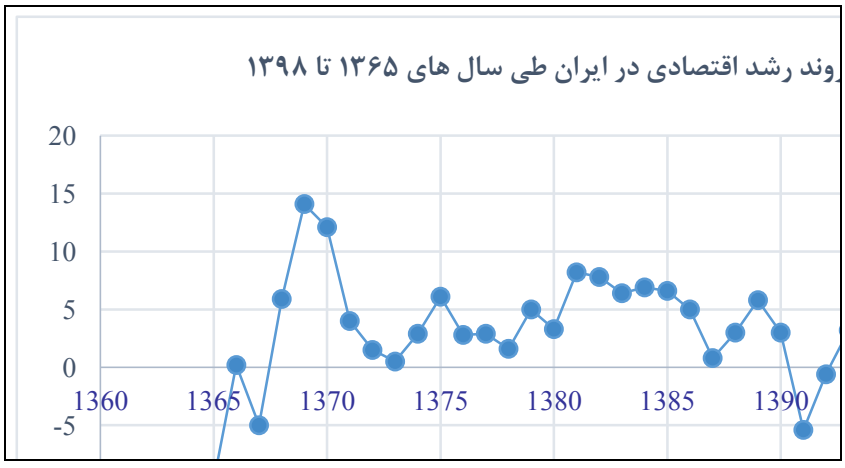
این توضیح لازم است که در این جا از کشفیات مواد مخدر به عنوان سازه پولشویی استفاده شده است.

در این پژوهش از داده‌های سری زمانی سالیانه از سال ۱۳۶۵ تا ۱۳۹۸ اقتصاد ایران استفاده شده است. تمامی آمار و اطلاعات سری زمانی از وبگاه رسمی بانک مرکزی و مرکز آمار ایران جمع‌آوری شده است.

در ادامه به روند متغیرهای اصلی پژوهش پرداخته می‌شود.

همانطور که در نمودار ۱ آمده است تغیرات رشد اقتصادی در ایران مابین سال‌های ۱۳۶۵ تا ۱۳۹۸ دارای نوسان‌های زیادی بوده است. به گونه‌ای که پس از تجربه رشد اقتصادی منفی در سال‌های ۱۳۶۵ و ۱۳۶۷ شاهد رشد مثبت در سال‌های مابین ۱۳۶۸ تا ۱۳۹۰ بوده‌ایم و پس از آن دو سال پیاپی (۱۳۹۱-۱۳۹۲) رشد اقتصادی منفی را داشته‌ایم. در سال ۱۳۹۳ رشد اقتصادی روند مثبتی را نشان می‌دهد؛ اما دوباره در سال ۱۳۹۴ این روند بلافاصله منفی شده تا اینکه در سال ۱۳۹۵ و ۱۳۹۶ روند مثبت رشد اقتصادی را در کشور شاهد هستیم ولی در نهایت از سال ۱۳۹۷ به بعد روند منفی می‌شود.

طبق ادبیات تحقیق، مواد مخدر به عنوان یکی از مهمترین مصادیق پولشویی در کشور، نقش مهمی در حجم پولشویی دارد. کشفیات مواد مخدر و درآمد حاصل از آن به عنوان منشأ اصلی جرم پولشویی شناخته می‌شود. نمودار ۲ روند کشفیات مواد مخدر در ایران مابین سال‌های ۱۳۶۵ تا ۱۳۹۸ را نشان می‌دهد.

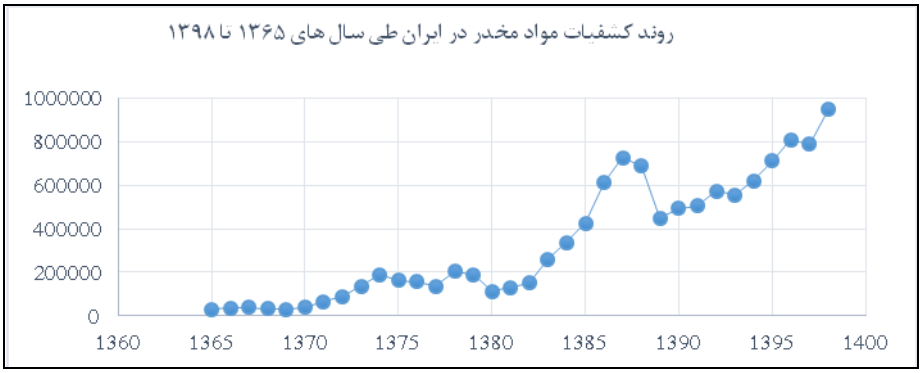

منبع: بانک مرکزی

نمودار ۱- روند تغییرات رشد اقتصادی

[Downloaded from ijhp.ir on 2026-11-21]

[DOI: 10.22034/7.1.13]

منبع: سالنامه آماری مرکز آمار ایران

نمودار ۲- روند تغییرات کشفیات مواد مخدر

یافته‌ها

پس از تبیین روش‌شناسی مورد استفاده، در این بخش به تجزیه‌وتحلیل نتایج تحقیق پرداخته می‌شود.

در ابتدا مانایی متغیرهای تحقیق بررسی می‌شود:

نتایج شاخص دیکی فولر نشان می‌دهد تنها متغیر وابسته رشد اقتصادی درسطح ماناست و متغیرهای پولشویی، تشکیل سرمایه ثابت ناخالص و تعداد شاغلان با یک مرتبه تفاضل مانا شده‌اند. در مرحله بعد، تخمین و تحلیل ضرایب کوتاه مدت و بلندمدت و استنتاج در مورد ارزش آنها صورت می‌گیرد. تعداد وقفه‌های بهینه برای هریک از متغیرهای توضیح‌دهنده را می‌توان به کمک یکی از ضوابط آکاییک، شوارز- بیزین، حنان کویین و یا ضرایب تعیین تعدیل شده تعیین کرد (نوفرستی، ۱۳۷۸). این روش، مزیت‌های زیادی نسبت به سایر روش‌های مشابه داشته و لذا به‌طورگسترده مورد استفاده قرار می‌گیرد. مهمترین مزیت روش ARDL قابلیت استفاده ازآن برای بررسی روابط بین متغیرها، صرف‌نظر از مانا یا نامانا بودن آنهاست. همچنین دراین روش، علاوه بر امکان محاسبه روابط بلندمدت بین متغیرها، امکان محاسبه روابط پویا و کوتاه مدت وجود دارد. ضمن اینکه سرعت تعدیل عدم‌تعادل کوتاه مدت در هر دوره برای رسیدن به تعادل بلندمدت نیز قابل محاسبه است.

ARDL حاصل از نتایج

در تخمین مدل، ابتدا تعداد وقفه بهینه را ۱ در نظر گرفتیم که نرم‌افزار Eviews9 با استفاده از معیار شوارتز بیزین ، یکی از معادلات برآورد شده به‌عنوان رابطه پویا بین متغیرها انتخاب شد. نتایج حاصل از تخمین ARDL، با حداکثر یک وقفه و براساس معیار شوارتز بیزین به دست آمده است.

براساس نتایج جدول(۲) مشاهده می‌شود رابطه کوتاه‌مدت بین رشد اقتصادی و متغیرهای سرمایه و تعداد شاغلین برقرار می‌باشد. بدین معنا می‌توان گفت بین متغیرهای مستقل سرمایه، تعداد شاغلان و متغیر وابسته رشد اقتصادی، یک رابطه مثبت و معنادار در کوتاه مدت وجود دارد؛ اما همانطور که ملاحظه می‌شود بین متغیر مستقل، پولشویی(کشفیات مواد مخدر) و متغیر وابسته رشد اقتصادی، هیچ‌گونه رابطه معناداری در کوتاه مدت مشاهده نمی‌شود. R^2 مدل نیز برابر۹۳ درصد بوده که نشان دهنده قدرت برازندگی و توضیح دهندگی خوب مدل است و نشان دهنده نبود اریب و انحراف در نتایج تخمین است. در واقع نشان می‌دهد متغیرهای مستقل ۹۳ درصد تغییرات متغیر وابسته رشد اقتصادی راتوضیح می دهد.

همچنان که در جدول۳ ملاحظه می‌کنیم، یافته‌های حاصل ازتخمین نشان می‌دهدکه میان تمامی متغیرهای مستقل مدل با متغیر وابسته رشد اقتصادی رابطه بلندمدت معناداری برقرار است. همان‌طور که می‌بینیم بین متغیر مستقل، پولشویی با رشد اقتصادی رابطه منفی و معناداری وجود دارد، این در حالی است که بین متغیرهای مستقل، تشکیل سرمایه ناخالص و تعداد شاغلان با رشد اقتصادی یک رابطه مثبت و معنادار برقرار است. بنابراین می‌توان گفت به ازای یک درصد افزایش در پولشویی

جدول ۱- نتایج بررسی مانایی متغیرهای تحقیق توسط شاخص دیکی فولر تعمیم‌یافته

متغیرها	سطح		تفاضل مرتبه اول		مرتبه جمعی
	آماره آزمون	P-Value	آماره آزمون	P-Value	
LGDPG	-۳/۶۱۸۸	۰/۰۱۰۷	-	-	*I(0)*
LML	-۰/۵۴۰۳	۰/۸۷۰۵	-۵/۰۵۴۷	۰/۰۰۰۳	*I(1)*
LGCF	-۱/۱۸۳۷	۰/۶۶۹۶	-۴/۵۹۲۸	۰/۰۰۰۹	*I(1)*
LEMP	-۱/۶۸۷۳	۰/۴۲۳۵	-۳/۵۸۳۰	۰/۰۱۱۳	*I(1)*

[Downloaded from ijhp.ir on 2026-11-21]

[DOI: 10.22034/7.1.13]

جدول ۲- نتایج حاصل از برآورد رابطه کوتاه‌مدت

متغیر وابسته	LGDPG		
متغیر مستقل	ضرایب	آزمون T	احتمال
LGDPG(-1)	۰/۵۱۱	۱/۸۷۳	۰/۰۸۲
LML	-۱/۰۰۷	-۱/۰۸۰	۰/۳۷۹
LGCF	۰/۷۱۲	۴/۰۳۷	۰/۰۰۰
LEMP	۰/۱۷۰	۲/۷۸۴	۰/۰۳۰
C	-۱۸/۴۹۱	-۱/۷۵۳	۰/۱۰۱
R^2 = ۰/۹۳۴۴			
R^2 = ۰/۸۹۶۹			
D.W = ۲/۱۵			

ماخذ: محاسبات تحقیق

جدول ۳- نتایج حاصل از برآورد رابطه بلندمدت

متغیر وابسته	LGDPG		
متغیر مستقل	ضرایب	آزمون T	احتمال
lML	-۱/۹۶۹	-۲/۸۹۵	۰/۰۳۰
LGCF	۱/۳۰۲	۲/۲۸۴	۰/۰۴۱
LEMP	۰/۳۳۲	۳/۶۰۱	۰/۰۰۴
C	-۳۶/۱۸۵	-۲/۲۴۴	۰/۰۳۳

ماخذ: محاسبات تحقیق

جدول ۴- نتایج حاصل از مدل تصحیح خط (ECM)

متغیر وابسته	LGDPG		
متغیر مستقل	ضرایب	آزمون T	احتمال
LML	-۱/۰۰۷	-۱/۰۸۰	۰/۳۷۹
LGCF	۰/۷۱۲	۴/۰۳۷	۰/۰۰۰
LEMP	۰/۱۷۰	۲/۷۸۴	۰/۰۳۰
ECM(-۱)	-۰/۴۹۹	-۵/۵۵۱	۰/۰۰۰

ماخذ: محاسبات تحقیق

(کشفیات مواد مخدر) رشد اقتصادی به ترتیب به میزان ۱/۹۶۹- درصد کاهش می‌یابد. از طرفی دیگر یک درصد افزایش در سرمایه و تعداد شاغلان به ترتیب باعث افزایش۱/۳۰۲ و۰/۳۳۲درصدی در رشد اقتصادی می‌شود.

وجود رابطه بلند مدت بین متغیرها، مبنای استفاده از الگوی تصحیح خط (ECM) را فراهم می‌سازد. الگوی تصحیح خط (ECM)، نوسان‌های کوتاه‌مدت متغیرها را به مقادیر بلندمدت ارتباط داده و سرعت آن را اندازه‌گیری می‌کند. نتایج برآورد مدل تصحیح خطا در جدول ۴ ارائه شده است.

در نتیجه تخمین الگوی تصحیح خطا، ضریب جمله تصحیح خطا که همان مقدار با وقفه باقی مانده‌های مدل می‌باشد، برابر ۰/۴۹۹- است که نشان می‌دهد اگر یک شوک در کوتاه‌مدت ایجاد شود در هر دوره ۰/۴۹درصد اختلاف ناشی از شوک از بین می‌رود و دوباره متغیرها به روند بلندمدت خود بر می‌گردند. بنابراین براساس این رقم، در هر دوره حدود ۰/۴۴درصد از عدم تعادل تعدیل می‌شود و حدود دو دوره طول می‌کشد که یک شوک به تعادل برسد. کوچکتر از یک بودن ضریب تعدیل بیانگر همگرایی مدل در بلندمدت می‌باشد.

بحث و نتیجه‌گیری

عوامل متعددی در حفظ و ارتقاء سلامت جامعه مؤثر هستند و اگر وضعیت اقتصادی اجتماع ارتقاء پیدا کند وضعیت سلامت اجتماع نیز ارتقا می‌یابد، یعنی بین وضعیت اقتصادی و سلامت، رابطه مستقیم و مؤثری وجود دارد و مطالعات متعدد از کشورهای مختلف نیز این تجربه

[Downloaded from ijhp.ir on 2026-11-21]
[DOI: 10.22034/7.1.13]

را نشان داده است. در پولشویی که هدف مطالعه حاضر است، درآمدهای با منشأ غیرقانونی مثل فعالیت‌های مجرمانه و مبادلات قاچاق مواد مخدر وارد بخش رسمی اقتصاد می‌شوند و عملکرد و سلامت آن را تحت تأثیر قرار می‌دهند. رشد پولشویی که متأثر از گسترش فعالیت‌های غیرقانونی و غیرسالم اقتصادی می‌باشد، پدیده مطلوبی نیست بنابراین این مسئله دولت‌ها را ملزم به مطالعه درباره ابعاد مختلف پولشویی کرده است. رشد جرایم سازمان یافته‌ای مثل افزایش تولید مواد مخدر می‌تواند موجب تقویت روند پولشویی در ایران بشود. این موضوع با توجه به موقعیت ویژه استراتژیک ایران به جهت قرار گرفتن در مسیر شاه‌راه ترانزیت مواد مخدر از افغانستان به اروپا مهم ارزیابی می‌شود به‌صورتیکه در صورت عدم تدابیر لازم در سطح ملی و بین‌المللی در کنترل مبادلات مواد مخدر، حجم پولشویی در ایران دارای روند صعودی خواهد بود. شرایط اقتصادی زیادی بر رشد پولشویی اثر دارند به‌طوری‌که افزایش فقر و کاهش درآمد سرانه، انگیزه افراد را برای ورود به فعالیت‌های غیرقانونی با هدف جبران کسری‌های درآمدی تقویت می‌کنند.

همچنین رشد پولشویی بر عملکرد اقتصاد کلان اثر منفی دارد به‌طوری‌که گسترش آن تولید ناخالص داخلی را کم می‌کند. نتایج حاصل از مطالعه حاضر نشان می‌دهد پولشویی (کشفیات مرتبط با قاچاق مواد مخدر) آثار منفی بسیاری در رشد و سلامت اقتصادی هر کشوری بر جای می‌گذارند. بررسی یافته‌های آماری از سازه پولشویی (کشفیات مرتبط با قاچاق مواد مخدر) بیانگر ارتباط منفی و معنادار بین کشفیات مرتبط با قاچاق مواد مخدر با رشد اقتصادی است. این بدین معنی است که هر چقدر شستشوی پول کثیف ناشی از جرم از طریق کسب از راه قاچاق بیشتر باشد تأثیر منفی بر روی رشد مثبت اقتصادی بر جای خواهد گذاشت که از جمله مهمترین آنها می‌توان به تضعیف بخش خصوصی، ایجاد مشکلات در تمامیت و یکپارچگی بازارهای مالی، اخلال در کنترل دولت بر سیاست‌های کلان اقتصاد، کاهش بهره‌وری در بخش واقعی اقتصاد، بی‌ثباتی در روند نرخ‌های ارز و بهره، افزایش جرم و جنایت و صدها پیامد منفی دیگر اشاره کرد.

منابع

1. Esni Ashari Amiri A, Abolhasani Histiani AA, Ranjbar Fallah M, Shaygani B, Alizadeh Kalagar SG. The effect of liquidity volume on economic growth in Iran (using the variable time parameter model approach). Economic Growth and Development Research 2018; 9(35): 15-34. [In Persian]
2. Buchanan B. Money laundering a global obstacle. Res Int Bus Finance 2004; 18(1): 115-127.
3. Blackburn K, Neanidis KC, Rana MP. A theory of organized crime, corruption and economic growth. Econ Theory 2017; 5(2): 227-245.
4. Madah M, Farahti M. The Empirical Analysis of the Direct Effect of Unemployment on the Shadow Economy in Iran (Money Demand Approach). Journal of Economic Research 2019; 54(2): 419-441.
5. Schneider F. Turnover of organized crime and money laundering: some preliminary empirical findings. Public Choice 2010; 144(3-4): 473-486.
6. Walker J. Estimates of the Extent of Money Laundering in and throughout Australia. 1995. Available at: https://ccv-secondant.nl/fileadmin/w/secondant_nl/platform/artikelen_2018/Austrac_1995_Estimates_report.pdf
7. Bartl-ett BL. The Negative Effects of Money Laundering on Economic Development. Platypus Magazine 2002; 77: 18-23.
8. McDowell J. The Consequences of Money Laundering and Financial Crime, Economic Perspectives. Electronic Journal of the US Department of State 2001; 6(2): 6-8.
9. Tanzi V. Macroeconomic Implications of Money Laundering, in: E.U. Savona, Responding to Money Laundering, International Perspectives. Amsterdam: Harwood Academic Publisher; 1997.
10. Quirk PJ. Money Laundering: Muddying the Macroeconomy. 1997. Available at: https://www.elibrary.imf.org/view/journals/022/0034/001/article-A003-en.xml
11. Sharman JC, Chaikin D. Corruption and Anti Money Laundering Systems: Putting a Luxury Good to Work. Governance 2009; 22(1): 27-45.
12. Morais HV .The War Against Money Laundering, Terrorism, and the Financing of Terrorism. Lawasia Journal 2002; 1-32.
13. Nixon D. Money Laundering: A practical perspective. Singapore: Price Waterhouse Coopers; 2002.
14. Unger B, Siegel M, Ferwerda J, et al .The Amounts and Effects of Money Laundering. 2006. Report for the Ministry of Finance. Available at: https://www.maurizioturco.it/bddb/2006_02_16_the_amounts_and_.pdf
15. Loayza N, Villa E, Misas M. Illicit activity and money laundering from an economic growth perspective: a model and an application to Colombia. J Econ Behav Organ 2019; 159: 442-487.
16. Reganati F, Oliva M. Determinants of money laundering: evidence from Italian regions. Journal of Money Laundering Control 2018; 21(3): 402-413.
17. Capuano C, Giacalone M. Measuring Organized Crime: Statistical Indicators and Economics Aspects. 2018. Economics and Econometrics Research Institute .Available at: https://www.econstor.eu/bitstream/10419/213544/1/1026691052.pdf
18. Buček J. Determinants of the shadow economy in the Czech regions: a region-level study. Review of Economic Perspectives 2017; 17(3): 315-329.
19. Mugarura N. Uncoupling the relationship between corruption and money laundering crimes. Journal of Financial Regulation and Compliance 2016; 24(1): 74-89.
20. Frunza MC. Introduction to the Theories and Varieties of Modern Crime in Financial Markets. Cambridge: Academic Press; 2016.
21. Hosseini SS, Nasiri H. Investigating the effect of virtual money on the money laundering process and providing solutions to combat money laundering through the channel of virtual money. Defense Economics Magazine 2019; 5(17): 49-72. [In Persian]
22. Tajik MR, Mehrjardi Sheriff A, Momiwand A. Money laundering and ways to deal with it. New Researches in Accounting and Management 2016; 20: 83-98. [In Persian]
23. Poursalimi M, Keikha M, Salmani K. Innovating a Modern Model for Estimating the Amount of Money Laundering in Iran (The Application of Numerical and Inverse Problem Methods in Economy). Monetary & Financial Economics 2016; 23(11): 215-238. [In Persian]

[Downloaded from ijhp.ir on 2026-11-21]

[DOI: 10.22034/7.1.13]

Original

The Effect of Money Laundering on the Health of Economic Growth in Iran

Parastoo Hatamian[1], Qiomars Sohily*[2], Shahram Fatahi[3]

1. Master's degree Economic sciences, majoring in economic development and planning, Razi University, Kermanshah, Iran
2. **Corresponding Author:** Associate Professor, Department of Economics, Razi University, Kermanshah, Iran, ksohaili@razi.ac.ir
3. Associate Professor, Department of Economics, Razi University, Kermanshah, Iran

Abstract

Background: Since achieving stable economic growth is considered one of the important economic goals of every country and money laundering as a negative factor has a destructive role on economic instability, the current research was conducted with the aim of investigating the effect of money laundering on the health of economic growth in Iran.

Methods: In the present study, a self-explanatory model with ARDL distribution intervals was used to investigate the relationship between the money laundering variable and economic growth in Iran during the period of 1986-2019. The information and statistics required in this study are obtained from the Central Bank of the Islamic Republic of Iran, and Statistics Center websites. Additionallt, the amount of drug discovery was used as a money laundering structure and the percentage of changes in GDP was used as an indicator of economic growth.

Results: The findings of the estimation show that there is a significant relationship between the independent variables of the model and the dependent variable of economic growth. This means that there is a negative and significant relationship between the independent variable of money laundering and the dependent variable of economic growth.

Conclusion: Conclusively, the result of this study indicated that the increase in money laundering has a negative effect on the macroeconomic performance, so that its expansion reduces the GDP. This means that the more dirty money is laundered through smuggling, the greater will be the negative impact on positive economic growth.

Keywords: Economic Development, Iran, Money Laundering

[Downloaded from ijhp.ir on 2026-11-21]

[DOI: 10.22034/7.1.13]